

ництва. Забезпечити повне завантаження наявних виробничих потужностей, фінансово підтримати діючі підприємства і стимулювати збільшення обсягів виробництва. Проблема кормо постачання повинна бути вирішена за рахунок вертикальних інтеграційних зв'язків підприємств з комбікормовими заводами та ефективної роботи власних кормоцехів.

Таким чином, реформування відносин власності, вплив держави на стан виробництва, організаційно-технологічні заходи на місцях дозволять підприємствам птахівничої галузі вийти із кризового стану.

УДК 636.32/8.082.088.4.

***РІВЕНЬ ГЕНЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОЇ
ПРОДУКТИВНОСТІ ТА СТУПІНЬ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ У
ЖИРНОМОЛОЧНОГО ТА ГОЛШТИНІЗОВАННОГО ТИПІВ****

В.В.ДЕМЧУК – здобувач, Херсонський ДАУ

Шляхом поглиблення селекції стад червоної степової породи та використання голштинських плідників для поліпшення молочної продуктивності на півдні України створено жирномолочний і голштинізований типи молочної худоби (1).

При цьому голштинізований тип представлений тваринами різної частки крові голштинів які відповідають цільовим стандартам нової породи. Тому представляє значний інтерес визначення генетичного потенціалу за надоем тварин створених генотипів та ступені його реалізації залежно від частки крові вихідних порід та числа лактацій. Дослідженнями І.А.Рудик (2), Т.І.Нежлукченко (3) встановлено, що рівень генетичного потенціалу підвищується при збільшенні частки крові поліпшуючої породи – ступінь його реалізації відповідно зменшується, що зумовлено більшою вимогливістю помісей високої долі кровності до умов середовища, а також регресією показників молочної продуктивності до середніх значень за всіма генотипами. Встановлено також, що в несприятливих умовах середовища рівень реалізації генетичного потенціалу зменшується.

Враховуючи, що при створенні нової породи молочної худоби питання визначення її генетичного потенціалу практично не вивча-

* Робота виконана під науковим керівництвом доктора с.-г. наук, професора Коваленка В.П.

ли, слід вважати актуальними дослідження в цьому напрямі залежно від генотипної належності тварин та числа лактацій.

Матеріал і методика. Дослідження проведенні в племінному заводі ПАК “Зоря” Білозерського району Херсонської області, де створено високопродуктивне стадо тварин з продуктивністю 4000-5000 кг. молока за лактацію. Вивчені лактаційні криві корів з генотипом – чистопородні червоні степові і помісі з часткою крові голштинів – 1/8; 1/4; 3/8; 1/2; 5/8; 3/4. Визначення рівня генетичного потенціалу проводили за способами Ю.П.Полупана, П.Н.Прохоренко і Ж.Г.Логінова (4).

За першим способом, ідея створення належить Ю.П.Полупану, для полігенно обумовлених, переважно адитивно успадкуємих ознак, генетичний потенціал ($ГП$) чистопородної поліпшуючої породи визначається різницею в продуктивності напівкровних помісей з чистопородними тваринами поліпшованої породи:

$$ГП = 2 \cdot (1/2 A \times 1/2 B - 1B),$$

де, A – поліпшуюча порода; B – поліпшована порода.

При цьому визначається кількість молока, що припадає на 1% частки крові поліпшуючої породи:

$$1\% ГП_A = \frac{1/2 A \times 1/2 B - 1B}{50}.$$

Відповідні частки крові генетичного потенціалу розраховують таким чином:

$$ГП = p \cdot 1\% ГП_A + 1B,$$

де, p – частка крові поліпшуючої породи (в процентному відношенні).

У даному випадку теоретичною передумовою визначення генетичного потенціалу є припущення адитивного типу успадкування ознаки, що може призвести до неспівпадання оцінок прогнозованої і фактичної реалізації генетичного потенціалу при умові неадитивного успадкування.

За другим способом розрахунки проводили, виходячи з продуктивності 3/4 кровних помісей і напівкровних тварин:

$$ГП = 2 \cdot (3/4 A \times 1/4 B) - (1/2 A \times 1/2 B).$$

При цьому отриману різницю слід відносити до продуктивності чистопородної поліпшуючої породи. Щоб отримати показник для поліпшованої породи, застосовуємо таку формулу:

$$ГП = 2 \cdot (1/4 A \times 3/4 B) - (1/2 A \times 1/2 B).$$

Генетичний потенціал помісей визначаємо, виходячи з доли крові вихідних порід в їх генотипі:

$$ГП = p \cdot A + q \cdot B,$$

де q – частка крові поліпшуваної породи (в процентному відношенні).

Тому доцільно провести порівняльну оцінку запропонованих способів для ознак молочної продуктивності худоби.

Результати досліджень. У результаті проведених досліджень (табл.1 і рис.1) встановлено, що обидва способи визначення дають найбільш точне співпадання теоретично очікуваного генетичного потенціалу і реалізованої продуктивності для генотипів 1/4; 1/2; 3/4. Одержано практично подібні значення чистопородних голштинів за надоем за другою лактацією (6497кг і 6473кг). У той же час найбільші розбіжності визначені за генетичним потенціалом за третьою лактацією (6548кг та 5581кг).

Привертає увагу дещо знижений ступінь реалізації генетичного потенціалу у помісей 3/8, 5/8 частки крові голштинів. Він склав за першим способом для частки крові 3/8 за лактаціями 1-91,3%; 2-87,8%; 3-84,4%. Для помісей з часткою крові 5/8 відповідно 84,7%; 81,6%; 83,1. Аналогічні дані отримані і за другим способом для помісей 3/8 частки голштинів 86,8%; 93,4%; 89,9% і для 5/8 – 81%; 84,5%; 92,4%. На наш погляд, це пояснюється тим, що в отриманих помісей указаної кровності використовувались 1/2, 1/4, 3/4 і в незначній кількості чистопородні плідники на помісних матках. У такому випадку необхідно внести корективу в методику визначення генетичного потенціалу вивчених чистопородних і помісних тварин.

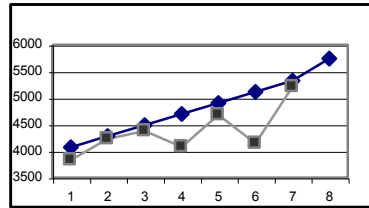
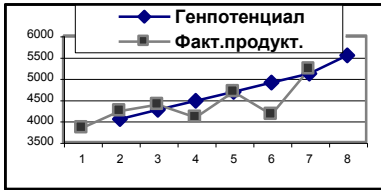
Середній відсоток ступеню реалізації генетичного потенціалу склав для першого способу за лактаціями 1-97,6%; 2-93,2% і 3-94,9%, що вказує на його достатньо високу прогностичну точність. У той же час другий спосіб, за винятком 1-лактації (93,1% реалізації генетичного потенціалу), забезпечив значно вищий ступінь прогнозу майбутньої продуктивності вивчених груп помісей за 2 лактацією 100,7%, а за 3 - 101,1%. За ним також отримані більш точні значення генетичного потенціалу продуктивності за 2 лактацією.

Таким чином, на підставі проведених досліджень вивчено генетичний потенціал молочної продуктивності чистопородних і помісних тварин, що були використані при створенні жирномолочного і голштинізованого типів нової молочної породи.

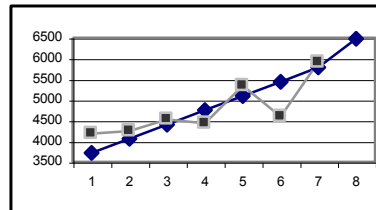
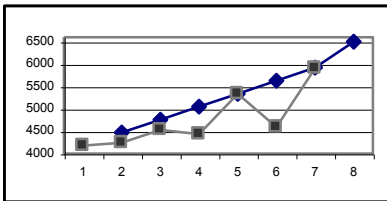
1-й спосіб

2-й спосіб

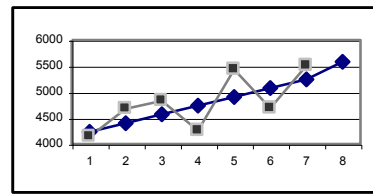
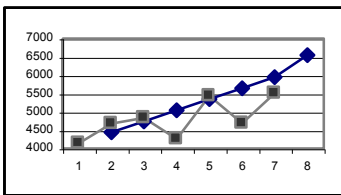
Перша лактація

Друга лактація

Третя лактація

1-ЧС ч/п; 2-ЧГ 1/8; 3-ЧГ 1/4; 4-ЧГ 3/8; 5-ЧГ 1/2; 6-ЧГ 5/8; 7-ЧГ 3/4; 8-ЧГ ч/п.,
 ЧС- червоні степові; ЧГ- червоні голштини.

Рисунок 1. Графік реалізації генетичного потенціалу молочної продуктивності.

Таблиця 1 – Генетичний потенціал молочної продуктивності при використанні голштинських плідників

Лактація	Перший спосіб					Другий спосіб					
	Частка крові голштинів	Генетичний потенціал	Фактична продуктивність	Ступінь реалізації потенціалу, %	Cap % reali	Лактація	Частка крові голштинів	Генетичний потенціал	Фактична продуктивність	Ступінь реалізації потенціалу, %	Cap % reali
1	ЧС		3830				ЧС	4073	3830	94,0	
	1,8	4043	4231	104,7			1,8	4281	4231	98,8	
	1,4	4256	4377	102,8			1,4	4490	4377	97,5	
	3,8	4468	4078	91,3	97,8	1	3,8	4898	4078	86,8	93,1
	1,2	4881	4681	100,0			1,2	4906	4681	95,4	
	5,8	4894	4143	84,7			5,8	5114	4143	81,0	
	3,4	5107	5210	102,0			3,4	5323	5210	97,9	
	ЧВ Г	5532				ЧВ Г	5739				
2	ЧС		4181				ЧС	3715	4181	112,5	
	1,8	4471	4244	94,9			1,8	4060	4244	104,5	
	1,4	4760	4527	95,1			1,4	4405	4527	102,8	
	3,8	5050	4435	87,8	93,2	2	3,8	4749	4435	93,4	100,7
	1,2	5339	5339	100,0			1,2	5094	5339	104,8	
	5,8	5629	4594	81,6			5,8	5439	4594	84,5	
	3,4	5918	5906	99,8			3,4	5784	5906	102,1	
	ЧВ Г	6497				ЧВ Г	6473				
3	ЧС		4140				ЧС	4233	4140	97,8	
	1,8	4441	4680	105,4			1,8	4402	4680	106,3	
	1,4	4742	4833	101,9			1,4	4570	4833	105,6	
	3,8	5043	4258	84,4	94,9	3	3,8	4739	4258	89,9	101,1
	1,2	5344	5433	101,7			1,2	4907	5433	110,7	
	5,8	5645	4691	83,1			5,8	5076	4691	92,4	
	3,4	5946	5507	92,6			3,4	5244	5507	105,0	
	ЧВ Г	6548				ЧВ Г	6581				

Висновок. Другий спосіб, який враховує порядок з адитивним успадкуванням і інші його форми (домінування, над домінування) забезпечує більш високе співпадання теоретично очікуваної і фактично отриманої молочної продуктивності.

Список літератури:

1. М. Зубець, В. Буркат, О. Костенко, Ю. Мельник, В. Піщолка, Н. Кононенко, І. Салій, Ю. Полупан. Творці нового селекційного досягнення. // Тваринництво України. – 2000. – № 5-6. – С. 16-18.
2. Рудик І.А. Прогнозування племінної цінності ремонтних бугайців // Молочне і м'ясне скотарство – Вип. 87. К.: Урожай, – 1995. – С. 48-51.
3. Нежлукченко Т.І. Ступінь реалізації генетичного потенціалу австралійських мериносів при різних методах розведення в тонкорунному вівчарстві. // Таврійський науковий вісник. – Херсон. – 1998. – Вип. 5 Ч. 2. – С. 45-46.
4. Прохоренко Н.П., Логвинов Ж.Г. Межпородное скрещивание в скотоводстве. – М.: Россельхозиздат. – 1986. – 195 с.

УДК 636.933.2.036.1

ВПЛИВ ВІКУ МАТЕРІВ НА РОЗВИТОК ДЕЯКИХ ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ВОЛОСЯНОГО ПОКРИВУ ЧОРНИХ КАРАКУЛЬСЬКИХ ЯГНЯТ

**А.П.КИТАЄВА,
В.КРЕМЕНЧУК,
Л.П.МІХЕЛЬСОН – Одеський ДСГІ**

Успішний розвиток каракулівництва ґрунтується на збільшенні виробництва високоякісних смушків, яке може забезпечуватися багатьма шляхами. Одним із яких може бути і інтенсивне використання вівцематок, яке передбачає одержання двох окотів на рік та більш тривале їх використання у відтворювальному процесі.

На якість смушка великий вплив має і якість волосяного покриття, зокрема його густина, довжина, шовковистість та блиск. Чим довший волос, тим гірша якість смушка [1, 2, 3, 4].

Розвиток волосяного покриття чорних каракульських ягнят, одержаних від вівцематок різного віку, які розводяться в умовах півдня України, ще недостатньо вивчено. Тому метою наших досліджень і було з'ясування цього питання.